

ΤΟ ΘΥΜΑ, Η ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΧΡΟΝΗ Μέρι Γούλνοθ, βρέθηκε νεκρή στο υπόγειο των γραφείων της ναυτιλιακής εταιρίας Μάιλι στην Τζέρμιν Στριτ, όπου εργαζόταν επί τρία χρόνια ως ρεσεψιονίστ. Το πρόσωπό της είχε χτυπηθεί με σφυρί.

»Είχε χτυπηθεί τόσο δυνατά, που το σαγόνι της έσπασε σε έξι σημεία και σχεδόν όλες οι πορσελάνινες θήκες των δοντιών της διαλύθηκαν. Θρυμματισμένα κομμάτια του κρανίου και του εγκεφαλικού ιστού της γυναίκας βρέθηκαν διασκορπισμένα τριγύρω, μαρτυρώντας τη σφοδρότητα της επίθεσης. Ο εντοπισμός του φονικού όπλου έδωσε τη δυνατότητα να δημιουργηθεί μια εξίσωση που υπολογίζει την κινητική ενέργεια των χτυπημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται εάν πολλαπλασιαστεί η μάζα του όπλου με το τετράγωνο της ταχύτητας και κατόπιν το αποτέλεσμα διαιρεθεί με το δύο. Το κομπιούτερ, χρησιμοποιώντας την κινητική ενέργεια κάθε χτυπήματος, το κρανιακό βάθος κάθε τραύματος και τη γωνία πίεσης, υπολόγισε ότι ο δολοφόνος έχει ύψος 1,82 μέτρα και βάρος 85,72 κιλά.

»Οι κόκκινες μεταξωτές ζαρτιέρες της άτυχης γυναίκας δέθηκαν σφιχτά γύρω από το λαιμό της ενώ ήταν ήδη νεκρή. Μία σακούλα του πολυκαταστήματος Σίμσονς τοποθετήθηκε αργότερα στο κεφάλι του θύματος, καλύπτοντας τα αλλοιωμένα χαρακτηριστικά του. Αυτό πιθανόν συνέβη πριν από τη σεξουαλική πράξη.

»Χρησιμοποιώντας ένα βαθυκόκκινο κραγιόν Κριστιάν Ντιόρ που βρήκε στην τσάντα του θύματος, ο δολοφόνος έγραψε βωμολοχίες στους γυμνούς μηρούς και στο στομάχι της γυναίκας. Ακρι-

βώς πάνω από το εφηβαίο έγραψε τη λέξη “ΓΑΜΗΣΙ”, ενώ στο πίσω μέρος των μηρών και στους γλουτούς της έγραψε τη λέξη “ΣΚΑΤΑ”. Πάνω στα στήθη της έγραψε τη λέξη “ΒΥΖΙ”. Τέλος, ο δολοφόνος ζωγράφισε ένα χαμογελαστό πρόσωπο στη λευκή πλαστική σακούλα. Και λέω “τέλος”, διότι, σύμφωνα με τα στοιχεία, το κραγιόν θρυμματίστηκε ενώ γινόταν το συγκεκριμένο σχέδιο.

»Στον κόλπο του άτυχου θύματος βρέθηκαν ίχνη σπερματοκτόνου ουσίας με βάση το λάτεξ, γεγονός που μαρτυράει ότι ο δολοφόνος φόρεσε προφυλακτικό πριν από τη συνουσία. Αναμφίβολα μερίμνησε προκειμένου να αποφύγει την ταυτοποίηση DNA. Η συγκεκριμένη σπερματοκτόνος ουσία χρησιμοποιείται κυρίως από τη μάρκα προφυλακτικών RIMFLY, που τα προτιμούν συνήθως οι ομοφυλόφιλοι εξαιτίας της μεγάλης αντοχής τους. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια έχουμε διαπιστώσει ότι είναι τα αγαπημένα προφυλακτικά και των περισσότερων βιαστών ακριβώς για τον ίδιο λόγο».

Η Τζέικ άνοιξε το φάκελο στο τραπέζι μπροστά της για να δει τις φωτογραφίες. Πριν τις κοιτάξει, πήρε βαθιά ανάσα όσο πιο διακριτικά μπορούσε, για να μην το αντιληφθούν οι τέσσερις άντρες που κάθονταν μαζί της στο τραπέζι των συσκέψεων, τρεις εκ των οποίων ήταν αστυνομικοί επιθεωρητές του Τμήματος Ανθρωποκτονιών. Η προσπάθειά της να παραστήσει την ψύχραιμη περίττεινε, εφόσον ένας από τους αστυνομικούς δεν μπόηκε καν στον κόπο να ανοίξει το φάκελο. Η Τζέικ το θεώρησε άδικο. Οι άντρες μπορούσαν κάλλιστα να αστειεύονται με κάτι τέτοια, να λένε, λόγου χάρη, ότι κοντεύει η ώρα του φαγητού κι ένα τέτοιο θέαμα θα τους κόψει την όρεξη, και τα αστεία τους δεν πείραζαν κανέναν. Για εκείνη ωστόσο δεν υπήρχαν δικαιολογίες. Η Τζέικ ήξερε ότι, αν δεν κοιτούσε τις φωτογραφίες, όλοι θα έλεγαν πως το κάνει αυτό επειδή είναι γυναίκα. Κι ας είχε ήδη δει το πτώμα μόλις βρέθηκε. Εκτός από τον αστυνομικό που αρνήθηκε να κοιτάξει τις φωτογραφίες, όλοι οι υπόλοιποι είχαν δει το πτώμα.

Ο τέταρτος στο τραπέζι, ένας άντρας του Εγκληματολογικού

που λεγόταν Ντάλγκλις, συνέχισε την περιέργως συμπαθητική παρουσίασή του.

«Προσέξτε ότι το δεξί πόδι του καημένου του κοριτσιού είναι λυγισμένο κάτω από το αριστερό του πόδι, η τσάντα της είναι προσεκτικά τοποθετημένη πλάι στον δεξί της αγκώνα και τα γυαλιά της ακουμπισμένα λίγο πιο πέρα από τη σορό».

Η Τζέικ κοίταξε φευγαλέα καθεμιά από τις αριθμημένες φωτογραφίες, μια σειρά από λευκά κορμιά στην υγρή γη. Η παράξενη θέση των ποδιών τής έφερε στο νου μια κάρτα ταρό, τον κρεμασμένο.

«Όλα όσα περιείχε η σακούλα βρέθηκαν προσεκτικά παραταγμένα στο χώμα. Μία ρεγιόν φούστα κι ένα φτηνό άρωμα, αγορασμένα και τα δύο από το ίδιο κατάστημα, καθώς και ένα μυθιστόρημα της Άγκαθα Κρίστι στη χαρτοσακούλα του, που αγοράστηκε από το βιβλιοπωλείο Μίστερι της Σάκβιλ Στριτ στο Πικαντίλι. Το βιβλίο έχει τίτλο *Ο φόνος του Ρότζερ Ακρόντ*. Τη συγχωρούμε όμως».

«Ποια εννοείς; Τη Μέρι Γούλνοθ ή την Άγκαθα Κρίστι;»

Ο Ντάλγκλις σήκωσε το βλέμμα από τις σημειώσεις του και κοίταξε τριγύρω. Ανίκανος να καταλάβει ποιος μίλησε, σούφρωσε τα χείλη και κούνησε αργά το κεφάλι.

«Εντάξει, λοιπόν», είπε τελικά. «Ποιος θα αναλάβει την υπόθεση;»

Έπειτα από σύντομη σιωπή, ο αστυνομικός που καθόταν στα δεξιά της Τζέικ, εκείνος που είχε κάνει το σχόλιο προηγουμένως, σήκωσε το μουτζουρωμένο του δάχτυλο.

«Θα ήθελα να τη διεκδικήσω εγώ», είπε διστακτικά. «Κατ' αρχάς έχουμε το *modus operandi* του δολοφόνου...» Ανασήκωσε τους ώμους σαν να μη χρειαζόταν να πει κάτι άλλο.

Ο Ντάλγκλις άρχισε να πληκτρολογεί στον φορητό υπολογιστή του. «Ποιος είναι ο δικός σου;»

«Ο Σφυροφόρος του Χάκνι», απάντησε ο άντρας με το μουτζουρωμένο δάχτυλο.

«Εντάξει», είπε με ύφος σκεπτικό ο Ντάλγκλις. «Ένας βαθμός λοιπόν στον Σφυροφόρο του Χάκνι». Όμως, κάποιος άλλος αστυνομικός κουνούσε ήδη το κεφάλι.

«Θα αστειεύεσαι βέβαια», είπε στον πρώτο αστυνομικό. «Η Τζέριμιν Στριτ απέχει πολύ από την περιοχή του δικού σου. Ολόκληρα χιλιόμετρα. Όχι, η υπόθεση είναι δική μου, είμαι σίγουρος. Ρεσεπιονίστ δεν ήταν η γυναίκα; Όλοι μας ξέρουμε ότι ο Μοτοσικλετιστής Ταχυμεταφορέας έχει ήδη σκοτώσει αρκετές ρεσεπιονίστ και δε νομίζω ότι υπάρχει αμφιβολία ότι αυτή η Μέρι Γούλνοθ είναι το τελευταίο θύμα του».

Ο Ντάλγκλις άρχισε πάλι να δακτυλογραφεί. «Άρα», είπε, «δικαικδικείς κι εσύ την υπόθεση».

«Οπωσδήποτε».

Ο πρώτος αστυνομικός έκανε μια γκριμάτσα.

«Δεν καταλαβαίνω γιατί τη διεκδικείς, ειλικρινά δεν καταλαβαίνω. Ο Ταχυμεταφορέας χρησιμοποιεί πάντα λεπίδα. Αυτό είναι το *modus operandi* του. Γιατί λοιπόν να ξεκινήσει ξαφνικά να χρησιμοποιεί σφυρί; Πολύ θα ήθελα να μάθω».

Ο δεύτερος αστυνομικός ανασήκωσε τους ώμους και κοίταξε έξω από το παράθυρο. Ο αέρας χτυπούσε δυνατά το τζάμι και πρώτη φορά η Τζέικ ένιωσε χαρούμενη που βρισκόταν σε σύσκεψη της Νέας Σκότλαντ Γιαρντ.

«Και γιατί λοιπόν να αποφασίσει έτσι ξαφνικά ο Σφυροφόρος να μετακομίσει δυτικά; Για απάντησέ μου».

«Γιατί προφανώς ξέρει ότι παρακολουθούμε στενά ολόκληρο το Χάκνι. Και το μικρό του δαχτυλάκι να κουνήσει εκεί πέρα θα τον τσακώσουμε».

Η Τζέικ αποφάσισε πως ήρθε η ώρα να μιλήσει.

«Κάνετε λάθος και οι δύο», είπε αποφασιστικά.

«Φαντάζομαι ότι σκοπεύεις να διεκδικήσεις κι εσύ την υπόθεση», είπε ο δεύτερος αστυνομικός.

«Φυσικά», απάντησε εκείνη. «Κι ένας ηλίθιος ακόμα θα κατα-

λάβαινε ότι είναι δουλειά του Δολοφόνου με το Κραγιόν. Ξέρουμε ότι κυνηγάει κορίτσια που φοράνε κόκκινο κραγιόν. Ξέρουμε ότι χρησιμοποιεί τα κραγιόν τους για να γράφει βρισιές στα σώματά τους. Ξέρουμε πως για κάποιο λόγο φροντίζει πάντα να βάζει την τσάντα τους πλάι στον δεξί τους αγκώνα και ότι χρησιμοποιεί προφυλακτικά μάρκας RIMFLY. Φυσικά και διεκδικώ την υπόθεση της Μέρι Γούλνοθ». Κούνησε ενοχλημένα το κεφάλι. «Μου φαίνεται αδιανόητο να μαλώνετε γι' αυτό το κορίτσι σαν να είναι κανένα έπαθλο. Χριστούλη μου, μακάρι να βλέπατε από μια μεριά τους εαυτούς σας. Ειλικρινά».

Ο πρώτος αστυνομικός σταμάτησε να καθαρίζει το βρώμικο νύχι του δείκτη του, σήκωσε το βλέμμα και κούνησε το κεφάλι. «Και πότε, παρακαλώ, χρησιμοποίησε σφυρί ο Δολοφόνος με το Κραγιόν για να σκοτώσει τα θύματά του; Πότε τους κάλυψε τα κεφάλια με σακούλα; Ποτέ. Αυτό είναι το *modus operandi* του δικού μου».

«Και από πότε λοιπόν ο Σφυροφόρος άρχισε να γράφει... και μάλιστα με κραγιόν;»

«Μπορεί να επηρεάστηκε από κάτι που διάβασε στις εφημερίδες».

«Έλα τώρα», είπε η Τζέικ. «Μην παριστάνεις τον ανήξερο. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο δε δημοσιεύονται στις εφημερίδες όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του *modus operandi* ενός δολοφόνου».

Πιστεύοντας ότι ο δεύτερος αστυνομικός θα συνέχιζε την αντιπαράθεση, η Τζέικ στράφηκε προς το μέρος του και πρόσθεσε: «Το γεγονός ότι το κορίτσι αυτό έτυχε να είναι ρεσεψιονίστ αποτελεί καθαρή σύμπτωση».

«Μπορεί να σε βολεύει αυτή η οπτική, γενική επιθεωρήτρια Τζέικοβιτς», της είπε εκείνος. «Αλλά αν το σκεφτείς λίγο καλύτερα, ίσως θυμηθείς κάτι που πολύ συχνά λες σε όλους μας. Οι κατά συρροήν δολοφόνου τείνουν να προεπιλέγουν τον τύπο θύματος που θέλουν να δολοφονούν και έπειτα εμμένουν σ' αυτόν. Ενώ το *modus operandi* μπορεί να αλλάξει ανάλογα με τις διακυμάν-

σεις της αυτοπεποίθησης του δολοφόνου και αποτελούν οι ίδιες παράγοντα που σχετίζεται με τον αριθμό των ανθρώπων που έχει σκοτώσει».

«Δε νομίζω ότι θα μπορούσαμε ποτέ να προσδιορίσουμε επακριβώς τον τύπο του θύματος από το επάγγελμά του», διαφώνησε η Τζέικ. «Η ηλικία και η εξωτερική εμφάνιση είναι που μετρούν περισσότερο. Και εδώ που τα λέμε, δε με έχει πείσει η θεωρία σου ότι ο Ταχυμεταφορέας έχει την προδιάθεση να σκοτώνει μόνο ρεσεψιονίστ. Αν θυμάμαι καλά, ένα από τα πρώτα του θύματα ήταν μια καθαρίστρια. Επιπλέον, ποτέ του δεν επιχείρησε να βιάσει καμία, με ή χωρίς προφυλακτικό».

Η Τζέικ άρχισε να φουντώνει από θυμό. Έσφιξε τις γροθιές της και προσπάθησε να συγκρατηθεί. Το γεγονός ότι η Μέρι Γούλνοθ ήταν κάποτε μια όμορφη νέα γυναίκα με όλη τη ζωή μπροστά της έμοιαζε να διαφεύγει από τους δύο συναδέλφους της. Κοίταξε με βλέμμα εχθρικό τον τρίτο αστυνομικό, εκείνον που αρνήθηκε να δει τις φωτογραφίες του θύματος και που μέχρι τώρα παρέμενε σιωπηλός.

«Εσύ τι λες;» του πέταξε. «Είσαι στο παιχνίδι, ναι ή όχι; Αν είναι, πες το τώρα ή μην το πεις καθόλου». Η όλη κατάσταση της θύμιζε πραγματικά ένα μακάβριο παιχνίδι πόκερ.

Ο άντρας έδειξε ότι πάει πάσο, υψώνοντας τα χέρια.

«Όχι, δεν είναι για μένα αυτή η υπόθεση», είπε. Κοιτώντας τριγύρω πρόσθεσε: «Αλλά, εδώ που τα λέμε, συμφωνώ με την επιθεωρήτρια. Εμένα μου φαίνεται για δουλειά του Δολοφόνου με το Κραγιόν».

«Θα συμφωνήσω κι εγώ», επενέβη ο Ντάλγκλις.

Ο πρώτος αστυνομικός έκανε πάλι μια γκριμάτσα.

«Σταμάτα, Τζορτζ», είπε ο Ντάλγκλις. «Ξέρω ότι ψάχνεις απεγνωσμένα για κάποιο καινούργιο στοιχείο, αλλά σίγουρα δε θα το βρεις εδώ. Ο Σφυροφόρος σου δεν έχει σκοτώσει ποτέ έξω από το Χάκνι».

Ο δεύτερος αστυνομικός παρέμεινε ανένδοτος.

«Ρεσεψιονίστ, δακτυλογράφοι, καθαρίστριες», είπε μουτρωμένος. «Το θέμα είναι ότι όλες δουλεύουν σε γραφείο. Ξέρουμε ότι έτσι επιλέγει τα θύματά του ο Ταχυμεταφορέας. Τις σκοτώνει ενώ παραδίδει δέματα». Έκανε μια παύση και πρόσθεσε: «Συνεχίζω να διεκδικώ την υπόθεση της Μέρι Γούλνοθ – έστω ως πιθανό θύμα του».

Ο Ντάλγκλις κοίταξε την Τζέικ, που του ανταπέδωσε το βλέμμα ανασηκώνοντας τους ώμους.

«Δεν έχω αντίρρηση, αρκεί να θεωρηθεί πρωταρχικά υπεύθυνος για το φόνο ο δικός μου», είπε εκείνη. «Και αν προκύψει κάποια άλλη εξέλιξη, θα φροντίσω να σε ενημερώσω».

Ο Ντάλγκλις στράφηκε πάλι στον υπολογιστή του. «Εντάξει, λοιπόν, συμφωνήσαμε», είπε εκείνη. «Και είναι το νούμερο...»

«...Έξι», είπε η Τζέικ.

«Νούμερο έξι για τον Δολοφόνο με το Κραγιόν».

Μετά τη σύσκεψη η Τζέικ πλησίασε τον αστυνομικό που την υποστήριξε, για να τον ευχαριστήσει.

«Δεν τρέχει τίποτα», της είπε.

«Ο αστυνομικός επιθεωρητής Στάνλεϊ δεν είσαι;»

Εκείνος έγνεψε.

«Με συγχωρείς», είπε εκείνη, «αλλά ως επικεφαλής του Τμήματος Γυναικοκτονιών οφείλω να γνωρίζω όλες τις υποθέσεις πολλαπλών φόνων με θύματα γυναίκες...»

Ο Στάνλεϊ χαμήλωσε τη φωνή και κοίταξε λοξά. «Η αλήθεια είναι πως ανήκω στο Ανθρωποκτονιών», είπε. «Κανονικά δε θα έπρεπε καν να βρίσκομαι εδώ, αλλά έγινε ένα μπέρδεμα. Πληροφορηθήκαμε ότι το θύμα ήταν άντρας και όχι γυναίκα. Εγώ ψάχνω έναν κατά συρροήν δολοφόνο που έχει σκοτώσει επτά άντρες. Αλλά δεν το είπα για να μη φανώ βλάκας».

Η Τζέικ κούνησε το κεφάλι. Να γιατί δεν μπήκε στον κόπο να κοιτάξει τις φωτογραφίες.

«Τελικά», πρόσθεσε ο Στάνλεϊ, «το βρήκα πολύ συναρπαστικό. Πάντα έτσι είναι αυτές οι συναντήσεις;»

«Εννοείς αν μαλώνουμε πάντα για να αποφασίσουμε σε ποιανού την έρευνα ανήκει το θύμα; Όχι, δε συμβαίνει συχνά. Συνήθως τα πράγματα είναι πιο ξεκάθαρα».

Καθώς μιλούσε, η Τζέικ αναλογιζόταν τις φωτογραφίες της Μέρι Γούλνοθ, καθώς και τι θα της προκαλούσε το νυστέρι του ιατροδικαστή. Αυτό κι αν είναι ξεκάθαρο, σκέφτηκε. Για μια στιγμή ένιωσε έναν κόμπο να σφίγγει το λαιμό της. Καμιά δολοφονία δεν είναι ποτέ τόσο συγερή, όσο αυτά που διαδραματίζονται στις νεκροψίες. Μια καθαρή τομή, από το πιγούνι μέχρι τη λεκάνη, με το σκελετό και τα όργανα να αποσπώνται από τη σάρκα σαν βαλίτσα που την κάνει φύλλο και φτερό ο τελωνειακός στο αεροδρόμιο. Έπνιξε τα συναισθήματά της με ακόμα μία ερώτηση.

«Κατά συρροήν δολοφόνος που κυνηγάει άντρες; Δεν είναι πολύ ασυνήθιστο;»

Ο αστυνομικός επιθεωρητής Στάνλεϊ συμφώνησε.

«Φαντάζομαι ότι μιλάμε για τον Δολοφόνο Λομπρόζο».

Εκείνος έγνεψε.

«Νόμιζα ότι υπεύθυνος της έρευνας είναι ο διοικητής Τσάλις».

«Είναι», είπε ο Στάνλεϊ. «Εκείνος με έστειλε στη σύσκεψη. Απλώς για να βεβαιωθώ ότι δεν είναι δικός μας».

«Ποιο είναι το *modus operandi* του;»

«Ποιανού, του Λομπρόζο; Τίποτα το ασυνήθιστο. Τους πυροβολεί πάντα στο πίσω μέρος του κεφαλιού. Έξι φορές. Μαφιόζικο στιλ. Γιατί ρωτάς;»

Η Τζέικ κούνησε το κεφάλι. «Χωρίς λόγο. Από απλή περιέργεια μάλλον». Κοίταξε το ρολόι της. «Πρέπει να πηγαίνω. Δε θέλω, βλέπεις, να χάσω το αεροπλάνο μου. Ούτε και τον δολοφόνο μου».

Πάντοτε τους πυροβολώ στο κεφάλι, και όχι για να βεβαιωθώ απλώς και μόνο ότι έγινε η δουλειά. Αλλά επειδή από το κεφάλι, το δικό τους και το δικό μου, ξεκίνησαν όλα τα προβλήματα: τα δικά τους και τα δικά μου.

Δε νομίζω πως νιώθουν και πολλά. Βέβαια σίγουρος δεν είμαι, όμως συνήθως δε βγάζουν ούτε κιχ. Γι' αυτό τουλάχιστον είμαι σίγουρος, γιατί το όπλο μου είναι πολύ αθόρυβο. Έξι σφαίρες σε έξι δευτερόλεπτα και το μόνο που ακούγεται είναι κάτι σαν βήχας. Ή μάλλον όχι, ακούγεται και κάτι ακόμα: το χαρακτηριστικό, κοφτό κρακ της βολής που βρήκε το στόχο της στο κρανίο, ήχος πολύ διαφορετικός από εκείνον μιας σφαίρας που τρυπάει ένα αυτί. Νομίζω πως κάτι τέτοιο δε θα το πρόσεχε κανείς αν χρησιμοποιούσε ένα συμβατικό όπλο, που κάνει πολύ περισσότερο θόρυβο.

Ενώ δουλεύω, τείνω να επικεντρώνομαι στο πίσω μέρος του κεφαλιού. Όποιος γνωρίζει κάτι για τον εγκέφαλο και την τοπογραφία του θα ξέρει ότι οι σχισμές του φλοιού είναι τόσο διασκορπισμένες που, εκτός κι αν χρησιμοποιήσεις οδοστρωτήρα, κανένα εγκεφαλικό τραύμα δεν μπορεί να τις καταστρέψει εντελώς. Ωστόσο, σύμφωνα με πληθώρα ιατρικών στοιχείων, αποδεικνύεται ότι οι άνθρωποι επιβιώνουν από τραύματα στο μπροστινό μέρος του εγκεφάλου πολύ συχνότερα σε σχέση με τραύματα στο πίσω μέρος του εγκεφάλου. Ας αναλογιστούμε τον αριθμό των πυγμάχων που πέθαναν όχι από ένα δυνατό χτύπημα στο μέτωπο, αλλά επειδή τραυμάτισαν το πίσω μέρος του κεφαλιού τους στο καναβάτσο. Πιστέψτε με, είναι αλήθεια, έχω διαβάσει πολλά σχετικά με το θέμα. Αναμενόμενο, ίσως πείτε, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες. Έχω δει πολλά κιάλας.

Ο ανθρώπινος εγκέφαλος μπορεί κάλλιστα να συγκριθεί με σκακιέρα, με τους στρατιώτες στο προσκήνιο και τους ίππους, τους αξιωματικούς, τους πύργους, το βασιλιά και τη βασίλισσα, τα επονομαζόμενα κομμάτια της όγδοης σειράς, στο πίσω μέρος της σκακιέρας. Ας πούμε λοιπόν ότι εγώ παραβλέπω τους στρατιώτες και προσπαθώ να εξολοθρεύσω όσο περισσότερα κομμάτια μπορώ. Η στρατηγική μου φαίνεται πως δουλεύει πολύ καλά. Εντούτοις, ένα από τα θύματά μου, το τρίτο νομίζω, έπεσε σε κόμα για αρκετές εβδομάδες, προτού τελικά πεθάνει. Απρόβλεπτο πράγμα η εγκεφαλική ασυμμετρία.

Συνήθως πραγματοποιώ τις εκτελέσεις μου νύχτα ή όταν μου το επιτρέπει το ωράριο της εργασίας μου. Πάντοτε προηγείται μια μικρή περίοδος παρακολούθησης, κατά την οποία εντοπίζω την ταυτότητα του θύματος και τις συνήθειές του. Η κατοχή ενός άνετου οχήματος με μουσική και φουρνάκι μικροκυμάτων ελαχιστοποιεί την οποιαδήποτε αναστάτωση θα μπορούσε να προκύψει από ένα τέτοιο εγχείρημα.

Θα ξαφνιαζόσασταν διαπιστώνοντας πόσο συνεπείς είναι οι άνθρωποι στα καθημερινά τους πηγαινέλα. Έτσι, λοιπόν, συνήθως το μόνο που έχω να κάνω είναι να ακολουθήσω το στόχο μου λίγο παραπέρα από τον τόπο κατοικίας του και, μόλις φτάσω στο κατάλληλο μέρος, να τον σκοτώσω.

Αποφεύγω να χρησιμοποιώ λέξεις όπως έγκλημα, δολοφονία και φόνος για προφανείς λόγους. Οι λέξεις έχουν πολλές έννοιες. Η γλώσσα συγκαλύπτει τη σκέψη σε τέτοιο βαθμό, που ενίοτε είναι αδύνατο να προσδιορίσεις την ψυχική ενέργεια που την ενέπνευσε. Προς το παρόν, λοιπόν, θα πω απλώς ότι πρόκειται για εκτελέσεις. Είναι γεγονός ότι δεν έχουν την επίσημη συγκατάθεση του νόμου, σύμφωνα με κάποια κοινωνικά αποδεκτή έννοια. Η λέξη «εκτέλεση», ωστόσο, σίγουρα δεν υποτιμά κάτι που αποτελεί άλλωστε για μένα έργο ζωής.

Όταν πλησίασα αρκετά, αντιλήφθηκα ότι ήταν λίγο ψηλότερος από όσο νόμιζα. Έφτανε σχεδόν τα δύο μέτρα. Το απόγευμα άλλαξε πάλι ρούχα. Μα δεν έφταιγε αυτό. Έμοιαζε να ακολουθεί τόσες διαφορετικές μόδες μέσα σε μόνο μία μέρα, που θα ήταν κανείς απόλυτα δικαιολογη-

μένος εάν σκεφτόταν πως είχε δίδυμο αδερφό. Το βάδισμά του, ωστόσο, ήταν χαρακτηριστικό. Τόσο χαρακτηριστικό που δεν τον μπερδένε με άλλον. Περιπατούσε σχεδόν στις μύτες των ποδιών του, κάτι που του προσέδιδε ανόσιο αέρα, σαν να το έσκαγε μακριά από τον τόπο κάποιας αποτρόπαιης πράξης.

Η μάλλον σαν να έσπενδε να διαπράξει μια αποτρόπαιη πράξη: αυτό σκεφτόμουν κοιτάζοντάς τον τότε. Ζήτημα χρόνου είναι μέχρι να φανερωθεί η νευρωνική συνδεσιμότητα, για κείνον αλλά και για μένα. Η ελευθερία πηγάζει από την αδυναμία μας να γνωρίζουμε τις πράξεις που μας κρύβει το μέλλον. Όμως, κανείς από τους δυο μας δεν ήταν πραγματικά υποτελής της θέλησής του. Και το γεγονός ότι καθετί που επιθυμούσα συνέβη δεν μπορεί παρά να αποτελεί χάρη που μου έκανε η μοίρα, που λέει ο λόγος. Εάν μπορούσα να αλλάξω κάτι, μόνο τα όρια του κόσμου θα άλλαζα.

Διώχνοντάς τα μακριά του.

Έστριψε στη Χαί Στριπ και μόνο για μια στιγμή τον έχασα από τα μάτια μου. Τι θα έβλεπε αν γύριζε να κοιτάξει πίσω σαν άλλος Ταμ ο'Σάντερ*; Μπα, παραείναι κοινότοπη τούτη η σκέψη. Άλλωστε, δε σκόπευα να τον τρομάξω, ούτε να τον στείλω στην κόλαση. Πρόκειται για πράξη που πρέπει να εκτελείται δίχως μοχθηρία. Απλώς συμβαδίζει με τη λογική. Ούτε καν ο Θεός δεν μπορεί να κάνει κάτι που να εναντιώνεται στους κανόνες της λογικής. Αντλεί ωστόσο κανείς κάποια απόλαση από μια λογική μέθοδο, διότι εμπεριέχει νόημα.

Τον πρόλαβα καθώς έκανε δεξιά, σε ένα μακρύ πλακόστρωτο δρομάκι που οδηγούσε στην παμπ, όπου σκόπευε να πει τόνους ολόκληρους από την αγαπημένη του μπίρα. Όμως, αυτή τη φορά το δρομάκι τον οδήγησε σε μια στιγμή που δε θα αποτελούσε κομμάτι της ζωής του και που δεν ήταν προορισμένος να τη βιώσει.

* Στο ομότιτλο ποίημα του Ρόμπερτ Μπερνς, ο Ταμ ο'Σάντερ, ενώ επιστρέφει στο σπίτι του, γυρίζει να κοιτάξει πίσω και βλέπει τον διάβολο, προκαλώντας τον έτσι να τον κυνηγήσει. (Σ.τ.Μ.)

Ένωσα το όπλο στο χέρι μου μεγάλο και δυνατό, καθώς στόχευσα στο πίσω μέρος του κεφαλιού του. Δεν καταλαβαίνω τις κινητικές ιδιότητες του όπλου αυτού, αλλά το μόνο που μπορώ να πω είναι πως τις βρίσκω φοβερές για κάτι τόσο προσιτό, που δεν απαιτεί ειδική άδεια. Καμία σχέση με το αεροβόλο που είχα όταν ήμουν παιδί.

Τον είχα ρίξει ήδη δύο φορές προτού τα γόνάτά του αρχίσουν να λυγίζουν. Περίμενα να πέσει στη γη, για να αδειάσω πάνω του το όπλο μου, από κοντινότερη απόσταση πια. Το αίμα ήταν λιγοστό, μα εγώ αμέσως κατάλαβα ότι ο άντρας αυτός, που το Πρόγραμμα Λομπρόζο τού είχε δώσει το ψευδώνυμο Κάρολος Ντίκενς, ήταν νεκρός. Έχωσα το όπλο στη θήκη του, κάτω από το δερμάτινο μπουφάν μου, και απομακρύνθηκα γρήγορα.

Ποτέ δε μου πολυάρεσε ο Ντίκενς. Μιλάω για τον αληθινό Ντίκενς, τον μεγαλύτερο μυθιστοριογράφο της αγγλικής γλώσσας. Δώστε μου Μπαλζάκ, Σταντάλ, Φλομπέρ κάθε ώρα και στιγμή. Αν και βασικά αποφεύγω τα μυθιστορήματα και προτιμώ να διαβάζω για την ουσία του κόσμου, για τη σχετική ασημαντότητα, αλλά και για τις εξατομικευμένες προοπτικές όσων υφίστανται μεταξύ εμπειρικού και δόκιμου, για την αποσαφήνιση των θέσεων. Και τέτοια πράγματα δεν τα βρίσκεις στον Κάρολο Ντίκενς.

Βρίσκεις μονάχα το θάνατο της μικρής Νελ, της Νάνσι, της Ντόρα Κόπερφιλντ και των μανάδων του Πιπ και του Όλιβερ. Οι γυναίκες του Ντίκενς δε ζουν και πολύ. Δεν μπορώ να κάνω κάτι γι' αυτό. Όμως τουλάχιστον τώρα, που είναι νεκρός ο άλλος Κάρολος Ντίκενς, ίσως ο κόσμος γίνει ασφαλέστερος για τις γυναίκες. Φυσικά δε θα το μάθουν ποτέ. Τι κρίμα. Ωστόσο, ό,τι δεν μπορεί να ειπωθεί πρέπει να παραδίδεται στη σιωπή.*

* Ρήση του Λούντβιχ Βίτγκενσταϊν, η οποία επαναλαμβάνεται και σε άλλα σημεία. Στα κεφάλαια του συγκεκριμένου χαρακτήρα παρεμβάλλονται συχνά απόψεις του Βίτγκενσταϊν και άλλων φιλοσόφων, ωστόσο οι παρεμβολές αυτές επισημαίνονται από τη μεταφράστρια μόνο όταν κρίνεται απαραίτητο για την κατανόηση του κειμένου. (Σ.τ.Μ.)

ΤΡΙΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΕΝΤΡΟ ΧΕΡΜΠΕΡΤ ΜΑΡΚΟΥΖΕ, ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ, ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΪΧ, ΩΡΑ 13:00. ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ: Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΩΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΙΖΑΝΤΟΡΑ ΤΖΕΪΚΟΒΙΤΣ, M.Sc. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.

ΧΩΡΑ-ΜΕΛΟΣ: ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ ΟΜΙΛΙΑΣ: Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΧΟΛΙΓΟΥΝΤΙΑΝΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΙΩΝ

Είναι Σάββατο απόγευμα και πλησιάζει η αρχή της χιλιετίας. Η σύζυγος είναι ξαπλωμένη στο κρεβάτι. Παιδιά δεν υπάρχουν. Ανοίγεις την τηλεόραση, στερεώνεις τα γυαλιά στη μύτη σου και διαλέγεις ταινία. Το κινέζικο φαγητό που έφερες απέξω, μαζί με μερικά μπουκάλια ιαπωνικής μπίρας, σου έχουν ήδη δημιουργήσει την κατάλληλη διάθεση. Έχεις δίπλα σου τα χωρίς νικοτίνη τσιγάρα σου, νιώθεις τα μαξιλάρια από κάτω σου μαλακά, η κεντρική θέρμανση είναι αναμμένη και ο αέρας ζεστός και ευχάριστα καθαρός. Υπό τέτοιες ιδανικές συνθήκες τι είδους ταινία θα ήθελες να δεις; Φυσικά, μια ταινία με φόνους. Τι είδος φόνους όμως;

Πριν από εξήντα χρόνια, ο Τζορτζ Όργουελ περιέγραψε τον «τέλειο φόνο» σύμφωνα με την οπτική μιας αγγλικής εφημερίδας. «Ο δολοφόνος», έγραφε ο Όργουελ, «πρέπει να είναι ένας ανθρωπάκος της αστικής τάξης. Θα ξεστρατίσει εξαιτίας του ένοχου πάθους του για τη γραμματέα του ή για τη σύζυγο ενός ανταγωνιστή του και θα φτάσει στο φόνο έπειτα από παρατεταμένη και

τρομερή πάλη με τη συνείδησή του. Αφού αποφασίσει να δολοφονήσει, θα τα σχεδιάσει όλα με απόλυτη δεξιοτεχνία και θα σκοπιάσει πάνω σε μια μικρούτσικη, απροσδόκητη λεπτομέρεια. Το όπλο που θα διαλέξει είναι, φυσικά, το δηλητήριο».

Επιχειρηματολογώντας πάνω στην παρακμή του αρχετυπικού αγγλικού φόνου, ο Όργουελ αναφέρθηκε στην υπόθεση του Καρλ Χάλτεν, ενός Αμερικανού λιποτάκτη που, εμπνευσμένος από τις απατηλές αξίες του αμερικανικού κινηματογράφου, δολοφόνησε απρόκλητα έναν ταξιτζή για οκτώ στερλίνες, δηλαδή περίπου τρία ευρωπαϊκά δολάρια.

Το γεγονός ότι αυτός ήταν ο πιο πολυσυζητημένος φόνος των τελευταίων χρόνων του Δεύτερου Παγκόσμιου πολέμου, ο αποκαλούμενος Φόνος του Θεληματικού Πιγουνιού,* και ότι τον διέπραξε ένας Αμερικανός προκάλεσε θλίψη στον Όργουελ, με τον παράξενο πατριωτισμό του. Για εκείνον το «άσκοπο» έγκλημα του Χάλτεν δεν μπορούσε να συγκριθεί με τον τυπικά αγγλικό φόνου που αποτελεί «προϊόν μιας σταθερής κοινωνίας, όπου η πανταχού παρούσα υποκρισία τουλάχιστον εξασφαλίζει ότι εγκλήματα τόσο σοβαρά όσο ο φόνος πρέπει να κρύβουν πίσω τους δυνατά συναισθήματα».

Σήμερα, ωστόσο, εγκλήματα όπως του Χάλτεν, οικτρά, άθλια και δίχως ιδιαίτερο συναίσθημα, είναι σχετικά συνηθισμένα. Οι «καλοί φόνου», σαν εκείνους που μπορούσαν να ψυχαγωγήσουν τους αναγνώστες της *News of the World* της εποχής του Όργουελ, εξακολουθούν να διαπράττονται. Όμως, ελάχιστα ενδιαφέρουν την κοινή γνώμη σε σύγκριση με τις δολοφονίες χωρίς προφανές κίνητρο που έχουν πλέον καθιερωθεί.

Στην εποχή μας, άνθρωποι δολοφονούνται συνεχώς χωρίς φανερή αιτία. Μόλις μισό αιώνα μετά το θάνατο του Όργουελ, η

* Η ονομασία αυτή προέκυψε από το γεγονός ότι το θύμα είχε θεληματικό πιγούνι. (Σ.τ.Μ.)

κοινωνία καταδυναστεύεται από πραγματική επιδημία δολοφονιών με στόχο την ψυχαγωγία, που αποτελούν έργο μιας γενιάς φονιάδων πολύ πιο αστόχαστων από τον συγκριτικά αθώο Καρλ Χάλτεν. Εάν μάλιστα η υπόθεση Χάλτεν συνέβαινε στις μέρες μας, τα εγκλήματά του δε θα καταλάμβαναν πάνω από μια δυο παραγράφους στην τοπική εφημερίδα. Εν έτει 2013 μπορεί να μας φαίνεται ακατανόητο το γεγονός ότι ο Φόνος του Θεληματικού Πιγουνιού υπήρξε, όπως το έθεσε ο Όργουελ, «πρώτο θέμα τον καιρό του πολέμου».

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, μπορεί κάποιος να φανταστεί, όπως έκανε και ο Όργουελ, τον «καλό φόνο» του σήμερα, σύμφωνα με τις προτιμήσεις του σύγχρονου αναγνώστη της *News of the World*. Μπορεί κάλλιστα να επικαλεστεί την ταινία που παρακολούθησε εκείνο το σαββατόβραδο. Ο δολοφόνος θα είναι ένας νέος και απροσάρμοστος άντρας που μένει στα προάστια, κυκλωμένος από τα ανυποψίαστα πιθανά θύματά του. Ο δολοφόνος που επιλέξαμε ξεστράτισε εξαιτίας κάποιου λάθους της μητέρας του κι έτσι ρίχνει την πραγματική ευθύνη για τις δολοφονίες σε μια γυναίκα. Έχοντας αποφασίσει να σκοτώσει, ο δολοφόνος δε θα περιοριστεί σε μία ανθρωποκτονία, αλλά θα εκτελέσει όσο περισσότερα θύματα μπορεί. Το μέσο που θα επιλέξει θα είναι εξαιρετικά βίαιο και σαδιστικό, κατά προτίμηση με σεξουαλική, τελετουργική ή ίσως και ανθρωποφαγική διάσταση. Τα θύματα συνήθως θα είναι νεαρές ελκυστικές γυναίκες και ο θάνατός τους θα επέρχεται ενώ θα γδύνονται, θα κάνουν ντους, θα αυνανίζονται ή θα συνουσιάζονται. Μόνο με ένα τέτοιο σκηνικό, ένα σκηνικό χολιγουντιανό, μπορεί ο φόνος να συγκεντρώσει τις δραματικές και τραγικές ιδιότητες που θα τον κάνουν αλησμόνητο στην εποχή μας.

Δεν είναι διόλου τυχαίο που σημαντικό ποσοστό των φόνων που διαπράττονται στη σημερινή Ευρώπη διαθέτουν κάποιο στοιχείο αυτής της χολιγουντιανής ατμόσφαιρας.

Ένα από τα χαρακτηριστικά μοτίβα του χολιγουντιανού φόνου, που με οδηγεί και στην ουσία της ομιλίας μου, είναι ο αντρικός δεσμός που συχνά προκύπτει ανάμεσα στους άντρες εκπροσώπους της επιβολής του νόμου και στο ανθρωποκτόνο θήραμά τους. Εφόσον το συνέδριο αυτό λαμβάνει χώρα στη Φρανκφούρτη, στο Κέντρο Χέρμπερτ Μαρκούζε, αξίζει να υπενθυμίσουμε στους εαυτούς μας τι θα έλεγε η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών της Φρανκφούρτης καθώς και ο ίδιος ο Μαρκούζε για τέτοιου είδους συμπεριφορά.

Για τον Μαρκούζε, η μονοδιάστατη πατριαρχική κοινωνία χαρακτηριζόταν από παραδείγματα που τα αποκαλούσε «συνένωση των αντιθέτων»: μια συνένωση που λειτουργούσε εμποδίζοντας την κοινωνική αλλαγή σε πνευματικό επίπεδο, περιορίζοντας τη συναίσθηση σε ένα αρσενικό, άρα μονοδιάστατο επίπεδο. Η ιστορική κυριαρχία των υπηρεσιών επιβολής του νόμου από άντρες αποτελεί μία μόνο πλευρά αυτής της μονολιθικής και ομοιογενούς οπτικής. Μέχρι σχετικά πρόσφατα οι εξιχνιάσεις φόνων, κατά μέσο όρο, βασιζόνταν ελάχιστα ή και καθόλου στις αποκλειστικά γυναικείες ιδιότητες.

Οι συμπεριφοριστές και οι ψυχολόγοι μάς λένε ότι οι ορμόνες παίζουν αναμφίβολα καίριο ρόλο στη δημιουργία αντρικών και γυναικείων χαρακτηριστικών στον εγκέφαλο. Ενώ, για παράδειγμα, οι άντρες συνήθως αντιλαμβάνονται το χώρο βάσει αποστάσεων και μετρήσεων, οι γυναίκες τον αντιλαμβάνονται βάσει σημαδιών και χαρακτηριστικών γνωρισμάτων. Οι γυναίκες εστιάζουν πολύ καλύτερα από τους άντρες στο άμεσο περιβάλλον τους, πράγμα που πρακτικά τις κάνει ανώτερες από τους άντρες στην παρατήρηση των ανεπαίσθητων λεπτομερειών. Συνεπώς η χρησιμότητα των γυναικών σε κάθε εγκληματολογική έρευνα, ιδίως όταν υπάρχει πλούτος εγκληματολογικών λεπτομερειών, όπως στους χολιγουντιανούς φόνους, πρέπει να είναι προφανής. Άλλες αποκλειστικά γυναικείες ιδιότητες, όπως η αποφυγή χρήσης βίας, η